ᲮᲐᲠᲘᲕᲐᲓᲘ
ᲞᲝᲔᲖᲘᲐ ᲔᲡᲗᲔᲢᲘᲙᲐ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲐ

№ 1 „ᲪᲘᲡᲤᲔᲠᲘ ᲧᲐᲜᲬᲔᲑᲘᲡ“ ᲙᲕᲘᲠᲔᲣᲚᲘ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲤᲐᲡᲘ 50 Მ.

ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ: ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ. ᲡᲐᲡᲢᲣᲛᲠᲝ „ᲙᲐᲕᲙᲐᲖᲘ“ № 44—45

ᲝᲠᲨᲐᲑᲐᲗᲘ. 18 ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲔᲠᲘ 1920 Წ.

ᲑᲐᲠᲠᲘᲙᲐᲓᲔᲑᲘ

„ᲛᲐᲠᲗᲚᲙᲐᲜᲘ ᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ“ არის „ᲪᲘᲡᲤᲔᲠᲘ ᲧᲐᲜᲬᲔᲑᲘᲡ“ ოფიციალური ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ. ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲣᲚᲘ ᲘᲧᲝᲡ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲒᲣᲜᲕᲘᲗ, რომ ᲩᲕᲔᲜ ᲥᲐᲠᲗᲣᲚ ᲛᲬᲔᲠᲚᲝᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲐᲡ ᲓᲐᲬᲧᲔᲑᲣᲚᲘ. ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲒᲐᲠᲘᲙᲐᲓᲔᲑᲘ ᲓᲘᲓᲘ ᲮᲐᲜᲘᲐ ᲓᲐᲬᲧᲕᲔᲢᲘᲚᲘ ᲓᲐ ᲑᲔᲠᲘ ᲛᲬᲔᲠᲚᲝᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲜᲐᲛᲓᲕᲘᲚᲘ ᲒᲘᲚᲝᲢᲘᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲘᲥᲪᲐ. ᲮᲣᲗᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘ ᲠᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲡᲐᲠᲗᲘ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲐ ᲓᲐᲛᲐᲡᲐᲠᲗᲘ ᲓᲐ ᲑᲔᲠᲘ ᲛᲬᲔᲠᲚᲝᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲜᲐᲛᲓᲕᲘᲚᲘ ᲒᲘᲚᲝᲢᲘᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲘᲥᲪᲐ. ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘ ᲠᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲛᲬᲔᲠᲚᲝᲑᲐ ᲓᲐᲒᲠᲫᲔᲚᲓᲐ ᲒᲐᲜᲘᲗᲚᲔᲑᲣᲚᲘ ᲓᲐ ᲓᲦᲔᲡ ᲛᲝᲛᲦᲔᲑᲐᲛᲓᲔ ᲒᲘᲚᲝᲢᲘᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲝᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲣᲚᲘ ᲩᲕᲔᲜᲗᲐᲜ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲛᲬᲔᲠᲚᲔᲑᲘ. ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲛᲬᲔᲠᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲓᲐᲓᲒᲔᲑᲣᲚᲘᲐ ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘᲛᲔ ᲓᲘᲓᲘ ᲞᲘᲠᲘ ᲛᲬᲔᲠᲚᲝᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲐᲛ ᲞᲠᲝᲑᲚᲔᲛᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲯᲣᲠᲘ ᲐᲠ ᲓᲐᲙᲐᲠᲒᲣᲚᲘ ᲘᲧᲝ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲞᲝᲔᲖᲘᲐᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲛᲬᲣᲮᲠᲝ ᲓᲦᲔᲡ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲞᲝᲔᲖᲘᲐ ᲐᲠᲐᲤᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐᲑᲡ ᲓᲐᲛᲝᲙᲘᲓᲔᲑᲣᲚᲘ ᲐᲠᲐᲠᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲞᲝᲔᲖᲘᲐᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐᲑᲡ ᲓᲐᲛᲝᲙᲘᲓᲔᲑᲣᲚᲘ ᲐᲠᲐᲠᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲞᲝᲔᲖᲘᲐᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲛᲬᲣᲮᲠᲝ ᲓᲦᲔᲡ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲞᲝᲔᲖᲘᲐᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲡᲐᲠᲗᲘ ᲓᲐ ᲓᲦᲔᲡ ᲛᲝᲛᲦᲔᲑᲐᲛᲓᲔ ᲒᲘᲚᲝᲢᲘᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲝᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲣᲚᲘ ᲩᲕᲔᲜᲗᲐᲜ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲛᲬᲔᲠᲚᲔᲑᲘ. ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲛᲬᲔᲠᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲓᲐᲓᲒᲔᲑᲣᲚᲘᲐ ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘᲛᲔ ᲓᲘᲓᲘ ᲞᲘᲠᲘ ᲛᲬᲔᲠᲚᲝᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲐᲛ ᲞᲠᲝᲑᲚᲔᲛᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲯᲣᲠᲘ ᲐᲠ ᲓᲐᲙᲐᲠᲒᲣᲚᲘ ᲘᲧᲝ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲞᲝᲔᲖᲘᲐᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲛᲬᲣᲮᲠᲝ ᲓᲦᲔᲡ ᲓᲦᲔᲛᲓᲔ ᲒᲐᲜᲘᲗᲚ

ᲝᲯᲐᲮᲝᲡ ᲢᲠᲘᲠᲔᲛᲐ

ანტიური ქვეყნის უსაზღვრო მეოცნებე ოჯახოს ეძებდა იბერიის მიწაზე, მაგრამ ჩვენ არ ვიცით რამდენად მძიმე მოვიდა იახონის ტრირემა ტროიას და დღესაც ზახარის მოგონება: იქნება ღელვეს საოცნებო თმას ჩვენი ოქროო კოცნიდა.

ოქროო უთოდ ცოტა იყო, მარმარილო სულ არ ყოფილა, ხოლო ოქროს სიტყვები, შეკმნილი ოქროს ლეგენდა იყო და დღესაც არის, როგორც საქართველოს უკვდავ პაოოსის და სიხალისის დამტკიცება.

რა გვქონდა?

მარმარილოს გედი — ქაშეთი, სადაც თითქოს განუწყვეტელი ისმის მწუველი ლოცვა მელისანდასა-ნინოსი, ბერნ ჯონ სის ასეკე ქოფილით რომაა ყველა ლეტოსზე მაღალი; დაბალი, მძიმე ოხერა წყნარის, საყვარელ, მშობლიურ ორგანონის - სიონისა, წარსულს რო ჩასურრეულებს დავიწყებულ ხორალებს; გრანდიოზული ათასწლოვანი ომი ჯვარისათვის, რომელსაც ტყეულად ეცდება რომ დადგას მომავალი რეტისორი, თუ პირანეზის პერსპექტივის გაქანება არ ეკნა და ევროდაშობილი ანდერძი - ეცნობ მეხხის ბოემა, დღესაც რო ვეთაკეებს ფურადების ვამძღვობიდ, როგორც ვეშენიოს ხავერდი.

რა გვაქვს?

ლატკი ქვეყანა — „სოფლის სიწმინდე", ერთად ერთ რკინის გზის ლიანდაგით; ლეგენდარული მაღრე გალაზარონებულ ხალხთან, რომლის სული ქეელია და სხეული - დაქნილი; ნელი გადა სელა ბიზანტიის გიორგის ასკეზიდან სარკეში სამეფამოთ ჩაძირულ ავბორიკან ჩვენებისაკენ, როპსმა რო საშინელ სიტკბოთი და ტკივილით ჩასვენა სულნი და ჩვენმა გუდიაშვილმა რო გვიწყო მომაკვდინებელ დოზებით ჯერ ნაკლებად ელეგანტური დახრობა და — წინადგარძნობა შეადღის მოახლოებისა პოეზიაში.

ღილა იყო.

ელინისტური ღილა - ღვიაებრივი შოთა რუსთაველი, ავთანდილი რო ატირა და ხმელთა შეა ზღვის ვერცხლის ფერ მონასტერში დაიკარგა, — მონასტერში, სადაც ასწავლეს ლუთნერი ლექსი ახალ ევროპის დაწყველილ პოეტებს.

შოთას არ მიჰკარებია ქრისტიანულ სინდისის გოდება და მის ინტელექტს არ სწოვდა ორი ეშმაკი, ორი ბნედა, ნიკეზესთვის ოო ფატალური შეიქნა.

მან აღმერთა ქართული ასპიროზის — თამარის ტანი და ემხვერპლა ჭაბადე დამბაზმავებენ ჩვენებას, გეიანდერძა რა ეღლინისტურად დასრულებული და განმათავისუფლებელი ჰარმონია.

შეეგნებლად მიიღო ეს გზა ქართველმა პოეზიამ, მაგრამ უკანასკნელ საუკუნის სინამდვილეშ სულ სხვა გზით წარიტაცა, იქნება, უკეთესი ბედის ღირსი პოეტები და მხოლოდ წარსულზე ატირა ისინი.

ეხლა კი კვლავ განთავისუფლდა ძველი გზა მომავლისაკენ თითქოს ასე უიმედოთ დათოვლილი, ლეკვენდა კვლავ გაეოცხლდა:

ოჯროს ტრირემა მოვიდა - საქართველოში ცისფერი იალქნებით.

მან მოიყვანა მისივე შვილები — ამაყი რომელი პატრიკი **გრიგოლ რობაქიძე**, რომელიც სპილოს ძვლის საეარძლზე მსუბუქ აბრეშუმით მოსილი შიშველი ფეხებით მძლეური ხმით უკეთხვს აგვისტოს თავის ლექსს. ლექსი ლათინური, რიტმით ესმის კეთილს და ულიმის მოქნილს, ღია შუბლით დამშვენებულ ახრს

იგი ეტყვის გალეშილ ჩრდილოეთის გადმოკარგულ შვილს, ბეტაკეებელი ჩაა დავეთს ქვეყნის პატივისცემით და ამაეი საქართველოთი:

. . . . . კარგი რამ არის

ველი წითელი და ოქა ნაყარი,

წადით, აკოცეთ მიწას თამარის,

სადაც მგოსნებმა ეიყვ მაყარი.

მისი ლექსი — სულის რიტმი - თითქოს ეუღლანის ზეადი გაეიებული და, როგორ თითონ კითხულობს, სიტყვა კვლავ იწყებს დუღილს, რომ ისევ გაეიეფდეს ახალ შეხვედრამდის.

ახალი ძალით, სიყვარულით და პოეზიით გასხეულნებული იგი განაგრძობს ჩვენი შეოლის დამშვენებას და მტრის სიდინჯით მიდის ქართული სიტყვის ამოცანების დაუღალვ ძიებისაკენ. მისი მესხური ეროოელი — საყვარელი მისი შედარება — სანეტაროა ჩვენთვის, რადგან

„აო ეშინი ძეურაულ ძმებთან სულის წაგება." ეს, როგორც ეოეტს, უსათუოდ აქეს მარადიული ახალგაზდობის თ�მა და მთელი თავისი ფიზიკური არსებით იგი ჩვენი დროის საბედნიეროთ — ატარკას ინტელექტის ჰრიმაის კუტს:

ეი რატომაა იგი ყველზე უფრო ახლოს საკაძის და ქართულ პრობლემასთან, რომელიც ელის მისი ანალიზის სკალპელს.

მასთან არიან —

„ორი ქიმერა, ორი ბოგემა":

პაოლო იაშვილი —

ეს ის პოეტია, ის საოცრებაა, ვინც პიროველ დაანთო ოთხივე მხრიდან „ცისფერი ყანწების" დაექარბოელი ფოსფორიული ცეცხლი და კონკეიტული სახე მისაკა თანამედროეე პოეზიის დუღილს ჩვენში

ნუბიელი, ბრინჯაოს სპით, როგორც ვაზის ფურცელებზე გალეფუჯებული ზაბიბანი, „იგი საკეირელის სიადელით აძლევს ქართულ ლექსს, „რა გინდ რაფერ ფეხიდან ეოლებ", და რიტმის ენერგიით მოელოდნელობისაკენ მიაგდებს სიტყვას, როგორც რაში, რომელზედაც მიაკრეს ოდესაც მაზეკა.

იმდენათ მძაფრია ეოეტის სისხლის ენერგია, რომ იგი თავეეეკეებელი ზადრეკანია სახეეების. მას ეეეოვნის, მან უნდა სთქვას ვიაჩესლავ ივანოვთან:

— Мой дуэт глух и немой
На дрожащие шашки сны,
Гдѣ бродятъ, заросли земли,
Жеребяй тяжелыхъ табуны.

და **ტიციან ტაბიძე** —

ქართული პოეზიის ანტენო.

პირველად — იტალიერ რენესანსისეულ ენაეის მომხიბლავი ცისფერ თვალება სეზრნანი სურათი, ცხელი მოგონება გარდასული სამშობლოს ქალდასი, ეეოტიკის საყვარელი.

ეხლა მომავალ შეადღისათვის მას აქეს თავის პოეზიის „დაწერილებული ხეების" ჯადოსნური სინაზე და წყველა, ჩაწყვეტილი კიენი გრძელ ნისკარტა ფრინველისა მის „ძველ ორპირს — დანგრეულ სანაოებს" რო გადეფრენს და აღეძაებს ბაყაყებს „დამშრალ ფშანებზე".

პოეტის სისხლი ყვითელია „ხამშიან ცხელების სრესით".

მე თქვენ ვერ გიჩვენეთ დაეწყოთ ამ სასმელს ალი აქეთ მაცდურობით რო გაწვდით პოეტი და რომლითაც

თავის ჩკალეკეები აკსებენ ჭიქებს
და ულოკავენ ამაყ მოურაეს.

რასაკვირველია, ეს ტიციანია ჩვენი ეეოოლის ტანჯული და დამშვენებული ქრისტე. მისი კაპრიზიანი ანალიზი თანამედროვე შემოქმედებისა ჯვარცმაა უდაეოთ და ძნელათ თუ ვინმე უძლებს მაშინ მის „აპრეშუმის ძაფებით" დასერილ მზერას.

ვალერიან გაფრინდაშვილის თმები ბაუბერდავს ქეთაისის სფეროონ ქარს და, როგორც ახალვაზრდა ზეეა, იგი შემორაკალეული „ამ" ყოფნის დისპრეშინის დატოვებით და უარყოფით. ის არ კადრულობს თავისი ხმეინი ჩვენ გვაამოს და სამშდამოდ დატყეეეებული საკეთარ სულთან განეწყვეტილ დუღილთ თან და თან ისმაღება მის უნაზეს წვალების კუთხეებში.

იერონიმეს ბოსხის ეირთხეები და „ბორიელი ერთამაღალი" დაპატრონებია მის მიტოვებულ სამფოს — საღაისოს. ოფელიის ეშინია ამათთან ყოფა და, როდესაც ქაშლეტთან ერთად მას სტოვებს პოეტიც; მისი ქალწული ყველ იღუნებს ენების სიმძიმით.

არ იფიქროთ ეოთი წუთითაც, რომ ეალერიან გაფრინდაშვილს თქვენ ოფის ალმართავეს ეს რითმებს ეშფოტ. მას აზრადაც არა აქეს ეს სილამაზე. სხეისთვის გამიეტოს:

იგი ოსტატობს იმისთვის, რომ დაინსის ფერადები საეკენოებმა ვერ დაალაგა მისი მოელოდნელობის წყეულიოს თანაბმად და მთელი მისი პოეზია კონტრასტნჭკენა იმ სიმეონის, რომელსაც მან, „ოფელის ხარბმა მგოსანმა", ხარბად შეეხია წერბლები და ამიტომაკაა რომ მისი პოეზია მომავალ ხელოვნებათა სინტეზისაკენ უფროა მიმართული და ნათესაობა არა აქეს წარსულთან.

ასეა აკანდაკებული სამშობლოს საკვარელ არეში ჩვენი ოჯროს ტრირემა ცისფერ იალქნებით. თვალი ვერ არჩევს, რომ იგი წმინდა ოქროსია, მაგრამ შეადღის მოელდინწში, როდესაც ოქროო დაანრმავეს გოგენის „ფონის" ნაპირებს, თვალ ახეეეული მონები ესწრაფიან სპილოს ძალებს ნინჩებს, რომ მეზავრებმა დაისვენონ და უკან არ მიიხედონ ვეტიდიკას ძახილზე.

ალი ᲐᲠᲡᲔᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘ.

ᲘᲠᲠᲔᲓᲔᲜᲢᲘᲡᲗᲕᲘᲡ

ქართულ ირრედენტას უკვე თავის ისტორია აქვს. ქართული საზოგადოებრივი აზრი დაიმახსოვრებს იმ ძალადობას რომელიც საქართველოს ოფიციალურ მთავრობის წარმომადგენელმა ქ. ბათომში და მის ოლქში ბ. ბ. ჩხეკვიშვილმა იხმარა, როცა დაკეტა ერთად ერთი ქართული გაზეთი ბათუმში „მთელიანი საქართველო" ტიციან ტაბიძის წერილისთვის „ირრედენტა". ამ წერილში იყო გალაშქრება ოსმალეთის ნაციონალისტების წინააღმდეგ, რომელთაც ქუმალ ფაშა მეთაურობს და ის აზრი იყო გატარებული, რომ ეფემერული ოსმალეთის იმპერია ვერ მოინელებს საქართველოსთვის უფადეო ტერიტორიას, როგორც ლაზისტანი და ტრაპიზონი, რომ ქართველი ჯარი დფბრუნებს ჯვარზე გაკრულ ნახევარ მთვარეს ძველ ტანჯვას. სავანგეებო კომისარის იმ ბრძანებაში, რომელიც გაზეთს ბეჭრავდა. ეს წერილი პროვოკაციულათ არის ნახსენები და ქემალ-ფაშა გამოეცხადებულია საქართველოს ეკონომად განწყობილ მეზობლათ.

თავიდანვე ცხადი იყო კომისარის ეს ბრძანება გაუგებრობაზე იყო ნაშენები. ქემალ ფაშა არასაროს არ ყოფილა საქართველოს მეგობარი. ეს აღნიშნა კიდეც ქართულმა პრესამ: „საქართველოში" და „ლდეში". საკმაო იყო რამოდენიმე კვირა, რომ გამოკაცდდა, თუ რა მეგობარი ყოფილა ქემალ-ფაშა საქართველოსი. გაზეთ „მთელიან საქართველოს" დახურვის დღიდან დღეკნდლამდე საქართველოს ოსმალეთთან არაფერი ახალი დიპლომატიური შეხვედრა არ ჰქონია. მაგრამ ქემალ ფაშას ბაში ბუზუკები თავს დაესხენ სომხეთს. ტფილისელის და საქართველოს სხვა ქალაქებში სომხები მართალეენ ბრანდიოზულ მანიფესტაციას ოსმალეთის წინააღმდეგ, და დამფუძნებელ კრების თავმჯდომარე ბ-ნი აღიკანდრე ლომთათიძე რისხვის სიტყვას ამბობს ოსმალეთზე.

აქ არა თუ დარღვეეა კეთილმეზობლობის, არამედ ნეიტრალიტეტის დარღვევაც არის. ეს ტონი შემდეგ გადაედო ქართულ პრესას.

ჩვენ გვაპარებს ქართული პრესის ერთსულოვანი გალაშქრება ქემალეფაშას წინააღმდეგ, ამით კეთდება ის საქმე, რომელიც „ირრედენტა"-ში იყო წამოყენებული. მართალია შემდეგ გამოირკვა, რომ იმ სტამბაში სადაც იბეჭდებოდა გაზეთი „მთელიან საქართველო" და იმ ფორმატით ეხლა გამოდის მეწმეეიკეების ოფიციოზი „ბათუმის ვახეთი", გამოირკვა ისიც, რომ ამ გაზეთისთვის მთავრობა აძლევს ხაზინიდან სუბსიდიას, 300 ათასს მანეთს თვეში რომელიც წინათ „საშუალიანო საქართველოს"; ეძლეოდა მაგრამ განა არ შეიძლებოდა ამ ოპერაციის მოხდენა ოდემონსტრაციოთ? ყველაფერი ეს წარმავალია, მთელო რჩება ეერეკი ნება მთელიანი საქართველოსი თავისი სხეულის გაშრთელებისათვის, და გარდეკეული ირრედენტა:

ლაზისტანი და ტრაპიზონი.

ეს ირრედენტა (ირეკეული) ქართულმა მეწერლობამ აღნიშნა...

ᲛᲐᲜᲘᲤᲔᲡᲢᲘ ᲐᲖᲘᲐᲡ.

საქართველოში მეფეები არ სცემდენ მანიფესტებს.

ქართულ რევოლიუციას არ ჰქონია მანიფესტის ენერგია.

ლაპარაკობს პოეზია.

პირველი ტენორი „ცისფერი ყანწების" — ეკაი ეზიაძ.

საქართველოს ისე არ ახსენებენ თუ არა ეზიასთან ერთად.

საქართველო არსებობს თავისთავეთ ეზიის ტრადიციები მარტო კოშმარია. ისტორიათ ისე იყო:

ქიმერა, ქალდეა, კაკეაზი.

ჩვენ დავტოვეთ ყველა წინა რელიგიები და მივადექით საჭირის ბიზანტიას.

ერი, რომლის ფეხი გამართული იყო ევეებერთელა ეზიის გადარეზით ვერ ეტეოდა ბიზანტიის გაკეთ

ილ ზომაში.

მისი ისტორია ერთი მედიდური ეჯანყეეაა ბიზანტიის წინააღმდეგ, რომელიც იდგა ევროპის კარების შესაეალთან. მონგოლების ზღვა, რომელიც ერტყა საქართველოს სამხრეთით გადავიდა შავი ზღვის გადაღმა — კარებიც სამუდამოთ ეკეტება.

და ეზია ეს ბეერი და გასუქებული კრეტინი დაეწვა საქართველოს.

სულეოლეთ დაეეკვათ რკალის გარღვეეე აქედან წარმოსდგა სინტეზის თეორია.

ეზიას არაფერი დაეშენება, მისი ნაადგი ამოშრა.

ახალი ქვეყნის პირველი რევოლიუციის და პოეზიის მეოიდიანი პარიზია, და სამხრეთით ტფილისს ეკრდნობა, რაბინდრანატ თაგორი აქამდის ცეტავეს. განგის ბანალობის წყალში, ინდოეთის პოეზია ისე განწყრეულია, როგორც რევოლეკია. საქართველო არასდროს არ გაიხედავს უკან ქართულმა პოეზიამ სამუდამოთ დასტოვა მუხამბაზის გზა.

საქართველოს პირველმა მოიგონა ფოლადის გადადეღება, ფოლადის სიმტკიცით სკვდდა ის თავის ნებისყოფას.

ეს სასწაულის წინგრძობაა.

ჩვენი და მომავალი სარეკენი — ფოლადზე დაყრდნობაა.

ახრი ჩვენი ეპოქის — ფანტასმაგორიაა ფოლადის.

ჯაგშნიანი დრეტნოეტები და „ეკეელნები, მორტირების და ტანკე ბეგემბტები, რადიოს ერეანტელი და იაფფტ ბეკადეზე სიტის ეეკეეა ქალაკელი, რომელმაც დასეურა ძალეებამდე ეზია — ეს მუსიკაა ინდეტრიის და მისი სიმფონია უფრო მკაცრია, ვინემ გრიგალის მოტეეა პამრის ეელეტენელზე.

აქ პირველათ ითმართა გალიოტინა და გასისხლიანდენ ჭანგიანი ქალაქების ბარიკადები.

აქ არის სიმტკიცე ოფიციმპეოოულ ინტელექტის და ანალეზი უფრო ჩქარედამსყოლ ოკანზე. აქ არის რიტმის გაქნება ნიაეარის ხეიადობით.

ეზია ვერ გაუძლებს ამ ცეცხლის სამსეკვაროს, მხოლოდ საქართველოს ბედია იყოს სალამანდრა. რაც უნდა ტრეიმი არ იყოს, საჭიროა გამეორება პრომეთეს ცეცხლის და ოკანისა.

საქართველოში აშენებიან ვერფეები, ეაეკანზე ეადალეკი და ეკჩარესები დაესოოვენ ეადანნა, ქართული ლაქრიც ფეფუდება ახალი ფოოადით, ჩვენ ველით ახალ ბარიკადებს.

მალარმე და კანტი დაარბეეენ მონგოლების ჩალებს, ახალი ეიზიონერობა ეაფერხვეეს მათ ეიწრო თვალეს. — როგორც სალანასაო გაიარს ეზიაში რობეესპიერი და ჩამეალ მზეზე ბარიკეფდება სხვა გილიოტინა.

საქართველო დაეშენდება ეზიას, როგორც დამპყრობელი — ეს არის ახალი გზა კონსეეიდადოეების. და მაგრამ ეარბენ პრინციპი გოგი და მაგრი დალეწეეეეს ბეკდარ მხარეს.

პირველი ხმა — ხმაი მეგრძოლი პოეტების - ეზიის ეარეოფისა.

ᲢᲘᲪᲘᲐᲜ ᲢᲐᲑᲘᲫᲔ.

ᲒᲐᲠᲩᲘᲙᲐᲓᲘᲡ ᲒᲐᲓᲐᲦᲚᲐ

ცხადია, მამონტის პერიოდი ქართულ პოეზიაში დღესაც არ გათავებულა.

და ჩვენ, რომელნაც შეეეკუხეთ ამ პოეზიას და ავადფეოქეთ ეკან დასაბეეი ხიდები - ვდგეკართ დღეს ჭეშმარიტ პოეზიის წითელ ბარიკადზე და ვიიმეფნ ტროგლოდიტთა ბრეკელს.

ეს ბრაეიდი ხშირად ჩქიან ეერიშებზეაც გადადის მაგრამ, რაც უნდა მოხდეს, როგორი შეოტეეეც არ უნდა დაგვენახოს ეროთ რამ აშკარაა:

— ჩვენ არ დავბარკდებეთ.

ჩვენს და დღეკანდეულ საქართველოს ბოროს სდგას საეეფნეეეა, მაგრამ ეკანაკრეფნი ჩენსკენ მოდიან, მათ ჩვენ მიეტეეთ წინ და ჩვენი ეეოოგვანა, ჩვენი ზეხვედრაც, ამიტომ შეეტანეკალა.

ჩვენ გვესმის მხოლოდ ზოგეეეი ეეფა. მაგრამ ჩვენ სულ ფხიზელი ვართ და ეს ყეეეკ ძალს ვეო დაკვარტ ოთხს.

ჩვენი სიძლიერე იმაშია, არის, რომ ჩვენი ბარიკადი, რომელ ზედაც ავმართეთ ნათელი ჯვარი პოეზიისა, ერთმანეთ დიდებულობისა, ერთი თვეი ებჯინება ტიბეტს, ხოლო მეორე თვალებ ჰარიზში.

ჩვენთვის საქართველო ბრიტანეთის მეზეეეშნ. ნახელ სოფელია. ხეეეისთვის ეს თვეი ბრიტანეთის მეზეეეშნ.

ჩვენთვის საქართველო ეიწრო ეტნოგრაფია — ხეეთათვის - მთელი მსოფლიო.

და სწორეთ ეს პერსპექტივის ფაზორება, მსოფლიო შეეეეეის სისტემა და ლიტერატურული ბეკვერნობა ეეოოთოდ გაეთავებელი დისკუსიებია ამ ბარიკადის გადაღმა. მეკრეთათვის.

იქ, სადაც ბლანეარის ბალია ლეეეარის მეზეეეშნ ერეენებთ, ეეოთან ბაზარი პოეზიის ბეეთლეეთ და პოეზიის ენოსა ბაზრზე ვეთარდება — შეეძლებელია იქნეს მიღება და გაგება ჭეშმარიტ პოეზიისა.

ქართული ლიტერატურის ეკა მაგარი თავი დღეს მეშინაობის ბედალეიოონშია ჩაბეკდარი, მაგრამ პოეზიის სასიხარულოდ ეკ ეკა ვერ გამოეკვეა ბიბლიერი ვეიოის ეკთი მას ბეტალ ბასსიათეს თანაბეეეოოვე ეეკვეეოოვე — ეკ ეკა ეკეოოოოოსგან ბაბეკეეოოვ ეეეეე

ᲞᲐᲠᲘᲡ ᲢᲠᲘᲑᲣᲜᲘ

ანტიური ქვეყნის უსაზღვრო მეოცნებე ოქროს ეძებდა იბერიის მიწაზე, მაგრამ ჩვენ არ ვიცით რამდენად მძიმე მიეცა იასონის ტრიბუნის ტროიის და დღესაც მახარებს მოგონება: იქნება ელენეს სოლენგში თმას ჩვენი ოქრო კოცნდა.

ოქროო უთუოდ ცოტა იყო. მარმარილო სულ არ ყოფილა, ხოლო ოქროს სიტყვები, შეკმნილი ოქროს ღეგენდა იყო და დღესაც არის, როგორც საქართველოს ეკვდა პაოოოსის და სიხალისის დამტკიცება.

რა გვეკოდა?

მარმარილოს გედი — ქაშეთი, სადაც თითქოს განუწყვეტელი ისმის მწველი ლოცვა მელისანდასი-ნინოსი, ბერ ჯონ სის ასკეკ ქსოვილით რომაა ყველა ლეტასსზე მაღალი; დაბალი, მძიმე ოსერა წყნარის, საყვარელ, შმაბილიურ ორგანონს — სიონისა, წარსულს რა ჩასურულებს დავიწყებულ ხორალებს; გრანდიოზული ათასწლოვანი ომი ჯვარისათვის, რომელსაც ტყეულად ეცდება რომ დადგას მომავალი რეფისორი, თუ პირანეზის პერსპექტივის გაკანება არ ექნა და კეთილშობილი ანდერძი - ეუნთ მეხის პოეზა, დღესაც რა ვეთაცებს ფურადების გამძლეობით, როგორც ვეჭელიოს ხავერდი.

რა გვაქვს?

ლატაკი ქვეყანა — „სოფლის სიწმინდე", ერთად ერთ რეანის გზის ლიანდაგით; ეუფენდარული მაარე გალაზორნებულ ხალხით, რომლის სული ქველია და სხეული — დაქნილი; ნელი გადა სელა ბიზანტიის გიორგის ასკეზიდან სარკვში სამდამთ ჩაძირულ ავბორციან ჩვენებისაკენ, როპსი რა საშინელ სიტკბოთი და ტკივილით ჩასასენა სულში და ჩვენმა გუდიაშვილმა რა გვიწყო მომაკვდინებელ დოზებით ჯერ ნაკლებათ ელეგანტური დახრობა და — წინადგრძნობა შეადლის მოახლოებისა პოეზიაში.

დილა იყო.

ელინისტური დილა — ლეოიებრიეი შოთა რუსთაველი, ავთანდილი რა ატირა და ხმელთა შეა ზღვის ვერცხლის ფერ მოსასტერში დაიკარგა, — მონასტერში, სადაც ასწავლეს ლათინური ლექსი ახალ ევროპის დაწყველილ პოეტებს.

შოთას არ მიჰკარებია ქრისტიანულ სინდისის გოდება და მის ინტელექტს არ სწოვდა ორი ეშმაკი, ორი ბნედა, ნიკმესთვის რო ფატალური შეიქნა.

მან ალმერთა ქართული ასპიროზის — თამარის ტანი და ემსგერპლა აკამდე დამბაზობავებულ ჩვენებას, გეიანდერძა და ელლინისტურად დასრულებული და განმთავისუფლებელი პარმონია.

შეუვნებლად მიიღო ეს გზა ქართულმა პოეზიამ, მაგრამ უკანასკნელ საუკუნის სინამდვილემ სულ სხვა გზით წარიტაცა, იქნება, უკეთესი ბედის ღირსი პოეტები და მხოლოდ წარსულზე ატირა ისინი.

ეხლა კი კვლავ განთავისუფლდა ძველი გზა მომავლისაკენ თითქოს ასე უიმედოთ დათოვლილი, ლეგენდა კვლავ გაკოცხლდა:

ოქროს ტრირეგა მოვიდა - საქართველოში ცისფერი იალქნებით.

მან მოიყვანა მისივე შვილები — ამაყი როსელი პატრიკი **გრიგოლ რიბაქიძე**, რომელიც სპილო ძალის საკარძელზე მსუბუქ აბრეშუმით მოსილი შიშველი ფეხებით მძლავრი ხმით უკითხავს აკვიტოს თავის ლექსს. ლექსი ლათინური, რიტმით ესმის კეისარს და ეუიმის მოქნილს, ლია შუბლით დამშვენებულ აზრს

იგი ეტყვის გალეშილ ჩრდილოეთის გადმოკარგულ შვილს, გატაცებული ჩაა დაევის ქვეყნის პატიეისეშით და ამაკი საქართველოსთი:

. . . . . კარგი რამ არის

გველი წითელი და რეა ნაყარი,
წმდითი, აკოკეთი ბიწას თამარის,
სადაც მგოსნებში ეიკავ მაკარი.

მისი ლექსი — სულის რიტმი - თითქოს ეუოკანის ხეივნი გაკიეებული და, როცა თითონ კითხულობს, სიტყვა კვლავ იწყებს დუღილს, რომ ისევ გაკეოდეს ახალ შეხვედრამდის.

ახალი ძალით, სიყვარულით და პოეზიით გასხივოსნებული იგი განაგრძობს ჩვენი შეოლის დამშვენებას და მტრის სიდინჯით მიღის ქართული სიტყვის ამოკანების დაუფლაკ ძიებისაკენ. მისი მესხური პროფილი — საყვარელი მისი შედარება — სანტბარა ჩვენთვის, რადგან

„არ ეშინია ძეირფას ძმებთან სულის წაგება." ძას, როგორც გოეტს, უსათუოდ აქვს მარადიული ახალგაზდობის თილისმა და მთელი თავისი ფიზიკური არსებით იგი ჩვენი დროის საბედნიერთან — ატარებს ინტელექტის პრინციპის კეტს:

ეი რატომაა იგი ყველაზე უფრო ახლოს საკაძის და ქართულ პროიალეასთან, რომელიც ელის მისი ანალიზის სკალპელს.

მასთან არიან —

„ორი ქმერა, ორი ბოგემა":

პაოლო იაშვილი —

ეს ის პოეტია, ის საოცარაა, ვინც პირველმა დაანო ოთხიეე მარიდან „ცისფერი ყანწების" დაექორეული ფოსფორიული ცეცხლი და კონკუტიული სხე მისეა თანამედროეე პოეზიის დეფილ ჩვენში

ნუბიელი, ბრინჯაოს სახით, როგორც ეზოს ფუტკეულებზე გალეკუნჯვები ბაბიანები, „იგი საკერეველს სიადვილით აძლევს ქარიულ ლექსს „რა გინდ რაფერ დერიდბოლეებს" და რიტმის ენერგიით მოულოდნელობისაკენ მიაგდებს სიტყას, როგორც რაში, რომელზედაც მიაკრეს ოდესღაც მაზეპა.

იმდენათ მძაფრია პოეტის სისტხის ენერგია, რომ იგი თავშეკავებელი ზარეკანია სახეების. მას ეკუთვნის, მან უნდა სოქვას ეიაჩესლავ ივანოვთან:

Мой душа гуих нжмя
Въ трепетно-немыхъ снѣ,
Гдѣ бродятъ, заросли земли,
Жуткій теннмхъ табуны.

და **ტიციან ტაბიძე** —

ქართული პოეზიის ანტინოო.

პირველად — ოტაციერ ენენსსნსინსტიტნობი ეაკის ბომბიანლავი ცისფერ თვალება სიზმრიანი სერთი. ცეცელ მოგონება გარდასულ საშობლოს ქალდასი, ეეზოტიკის საყვარელი.

ეხლა მომავალ შუადღისათვის მას აქვს თავის პოეზიის „დაწერილებენ ბუნის ხეებს" ჯადოსნური სინაზე და წყველა, ჩაწყვეტილი კიეილი გრძელ ნისკარტა ფრინველისა მის „ძველ ორპოს — დანგრეულ სანაოებს" რო გადეფურენს და ალეიძეს ბაკაკუნს „დამშოილ ფშანებში".

პოეტის სისხლი ყვითელია „ხაშიან ცხელების სრესით".

მე თქვენ ვინ გირჩევთ დაეწაოთ ამ სასმელს არა აქეთ მაცდუროობით რო გაწვდით პოეტი და რომლითაც

თავის შეკლეკენი აესებენ ჭიქებს
და ულოკავენ ამაე მოუოაკეს.

რასაკვირველია, ეს ტიკანია ჩვენი შეოლის ტანჯული და დამტანჯველი ქრისტე, მისი კაპრიზიანი ანალიზი თანამედროვე შემოქმედებისა ჯვარკვაა ეფდეოთ და ძნელათ თუ ვინმე უძლებს მაშინ, მის „.ბრეშუმის ძაფებით" დასერილ მზერას.

ვალერიან გაფრინდაშვილის თმები დაუბერდეს ქეთაოსის საფრონ ქარს და, როგორც ახალგაზზდა ზეკეი, იგი შეთრკალულია „ამ" ყოფნის დისპრეზონიის დატოვებით და უარყოფით. ის არ კადრულობს თავისი ხმებინი ჩვენ გვაამოს და სამდამად დატეეეეებენ საკუთარ სულთან განეწყვეტელ დეელთ თან და თან იმალება მის უნაზეს ნეკლებას კეთხებში.

ეერონიმეს ბოსხის ვირთხები და „მორიელი ფრთამაღალი" დაპატრონებია მის მიტოვებულ სამეფოს — სადაისოს. ოფელიას ეშინია ამათთან ყოფა და, როდესაც ქაბლეტთან ერთად მას სტუდენტ პოეტიეეს მისი ქალწული ყელი იღიწენს ენების სიმძიმით.

არ იეეკრით ერთი წუთითაც, რომ ვალერიან გაფრინდაშვილს თქვენ-თვის ოუმართავს ეს რითიმეს ეშფოტი. მას აზრადაც არა აქეს ეს სილამაზე, სხვისთვის გაინტოლა:

იგი ოსტატობს ისისთვის, რომ დაისს ფერადები საუკუნოებმა ვერ დაალაგა მისი მოულოდნელობის წყურეილის თანახმად და მთელი მისი პოეზია კონტრასტენტია იმ სიმფონიის, რომელსაც მან, „ოფელის ხარმის ბგოსანმა", ხარაბად შეესია წურანები და ამიტომაცაა რომ მისი პოეზია მომავალ ხელოვნებათა სინტეზისაკენ უფრო მიმართული და ნათესაობა არა აქეს წარსულთან.

ასეი აკანდაკეული სამშობლოს საყვარელ არეში ჩვენი ოქროს ტრირეგა ცისფერ იალქნებით, თვალი ვერ არჩევს, რომ იგი წმინდა ოქროსოა, მაგრამ შეადღის მოლოდინში, როდესაც ოქრო დაანრძავებს გოგენის „ფეხის" ნაბიჯებს, თვალ ახეეული მონები ესწრაფიან სპილოს ფილების ნიჩაბს, რომ შეხვიეებანა დასიენონ და ეკან არ მიიხედონ ვეოდიკას ძახილზე.

ᲐᲚᲘ ᲐᲠᲡᲔᲜᲘᲫᲔᲚᲘ.

ᲘᲠᲠᲔᲓᲔᲜᲢᲘᲡᲗᲕᲘᲡ

ქართულ ირრედენტას უკვე თავის ისტორია აქვს. ქართული სახოგადოებრივი აზრი დაინახსოვრებს იმ ძალადობას რომელიც საქართველოს ოფიციალურ მთავრობის წარმომადგენელმა ქ. ბათომში და მის ოლქში ბ. ბ. ხეიკეიშვილმა იხმარა, როცა დაეტა ერთად ერთი ქართული გაზეთი ბათუმში „მთელიანი საქართველო" ტიციან ტაბიძის წერილისთვის „ირრედენტა". ამ წერილში იყო გალაშქრება ოსმალეთის ნაციონალისტების წინააღმდეგ, რომელთაც ქუმალ ფაშა მეთაროობს და ის აზრი იყო გატარებული, რომ ეფემერული ოსმალეთის იმპერია ვერ მოიწელებს საქართველოსთვის უდავო ტერიტორიას, როგორც ლაზისტანი და ტრაპეზონია, რომ ქართველი ჯარი დაებრუნებს ჯვარზე გაკრულ ნახევარ მთვარეს ქვეტ ტანჯვას. საკანგეკონ კომისარის იმ ბრძანებაში, რომელიც გაზეთს ეხურავდა. ეს წერილი პროვოკაციულათ არის ნახსენები და ქუმალ ფაშა გამოცხადებულია საქართველოს კეთილად განწყობილ მეზობლათ.

თავიდანვე ცხადი იყო კომისარის ეს ბრძანება გაუგებრობაზე იყო ნაშენები. ქუმალ ფაშა არასდროს არ ყოფილა საქართველოს მეგობარი. ეს აღნიშნა კიდეც ქართულმა პრესამ: „საქართველოში" და „ალდეში". საკმაო იყო რამოდენიმე კვირა, რომ გამოცხადდა, თუ რა მეგობარი ყოფილა ქუმალ ფაშა საქართველოსი. გაზეთ „მთელიან საქართველოს" დახურვის დღიდან დღეკენდლამდეე საქართველოს ოსმალეთთან არაფერი არ ჰქონია. მაგრამ ქუმალ ფაშას ბაში ბუზუკები თავს დასცხენ სოფლებს. ტფილისსის და საქართველოს სხვა ქალაქებში სომხები მართაკენ ქრანდიოზულ მანიფესტაციას ოსმალეთის წინააღმდეგ. და დამეუძლებენ კრების თავმჯდომარე ბ-ნი ალექსანდრე ლომთათიძე რისხვის სიტყვას აბმობს ოსმალეთზე.

აკ არა თუ დარდეეეა კეთილმეზობლობის, არამედ ნეიტრალიტეტის დარღვევაც არის. ეს ტონი შემდეგ გადაედო ქართულ პრესას.

ჩვენ გვაპარებს ქართული პრესის ერთად სულეოანი გალაშქრება ქუმალფაშას წინააღმდეგ, ამით კეოდება ის საქმე. რომელიც „ირრედენტა"-ში იყო წამოეენებული. მართალია შემდეგ გამორკვა, რომ იმ სტამბაში სადაც იბეჭდებოდა გაზეთი „მთელიანი საქართველო" და იმ ფორმატით ეხლა გამოდის მენშეეიკების ოფიციოზი „ბათუმის გზეთი", გამოორკვა ისიც, რომ ამ გაზეთისთვის მოაერობა აძლევს ხახინიდან სუბსიდიას, 300 ათასს მანეთს თვეში რომელიც წინათ „საქართველოს" ეძლეოდა მაგრამ ვინა არ შეიძლებოდა ამ ოპერაციის მობილება ეედომინტრაციათ? ეეეულაფერი ეს წამოვალია, მხოლოდ ორეეს ეედიეეი ნება მთელიანი საქართველოსი თავისი სხეულის გამოთელებისათვის, და გარდეული ირრედენტა:

ლაზისტანი და ტრაპეზონი.

ეს ირრედენტა (ირეველთ) ქართველმა მწერლობამ აღნიშნა...

ᲛᲐᲜᲘᲤᲔᲡᲢᲘ ᲐᲖᲘᲐᲡ.

საქართველოში მეფეები არ სცემენ მანიფესტებს.

ქართულ რევოლიუციას არ ჰქონია მანიფესტის ენერგია.

ლაპარაკობს პოეზია.

პირველი ტეზისი „ცისფერი ყანწების" — ეკანი ახალ.

ხალართველოს ისე არ ახსენებენ თუ არა ახალისად ერთად.

საქართველო არსებობს თავისთავად ახალის ტარადიციები მარტო კოშმარია, ისტორიათ ასე იყო:

ქიმერია, ქალდეა, კავკაზი.

ჩვენ დაეტოვეთ ყველა წინა რელიგიები და მივდექით საეკლესიის ბიზანტიას.

ეერი, რომლის ფეხი გამართული იყო ეეეეტერიელი ახალის გადარეკნით ვერ ეტეოდა ბიზანტიის გაკეეთილ ზომაში.

მისი ისტორია ერთი მედიდური ჯაჭვსეეეაა ბიზანტიის წინაადმდეგ, რომელიც იდგა ევროპის კარების შესავლათან. მონგოლების ზღვა, რომელიც ეერტეა საქართველოს სამხრეთით გადავიდა შავი ზღვის გადალმა — კარებიც სამედამოთ ეკეტება.

და ახლა ეს ბებერი და გასუქებული კრეტინი დაამწვა საქართველოს.

სულმოლეთ დაეეეეთ რკალის გარეკვეეეე

ბაროომეალი

პირველ დეკემბერს 1920 წ. გამოვა „ცისფერი ყანწეგის“ ტომი. ფასი 500 მ.

ქართული პრესა

თანამედროვე ქართული პრესა სრული უნიპობით არის დადგული და ეროვნულ სარკეებიდან იქცევა.

მართალია ქართულ პრესას არ აქვს მაინდამაინც დიდი ტრადიცია და ის ყოველდღეს თავზე ხელაღებულ ხალხის ხელში იყო, მაგრამ დღეკანდელი მისი მდგომარეობა მაინც ეუტანელია. საქართველოში არ არსებობს საზოგადოებრივი აზრის ისტორია, რომელიც პრესის ისტორიაც იქნებოდა ეს თვითონ პრესის ნაკლია, მაგრამ შეიძლება მაინც ზოგიერთი ეტაპების გახსენება.

იგ. კერესელიძის პირველი „ცისკარი“ — ეს სოფლის კაცის წერაა - აქ მთლიანად გულებრივადაა ლაპარაკი თუ შეიძლება მისი გამართლება.

მაშინ, როცა რუსეთში იწყებოდა პეტრე ჩაადაევის „ფილოსოფიური წერილები“, რომლის ანალიზი რუსეთის პრობლემის დასაბუნებელია, საქართველოში იმ დროს ეროვნულმა მოკითხვის წერილები იბეჭდებოდა და „საბჭარეულის“ ავტორი ქალი ეარჯიშობდა პუბლიცისტიკაში. ამის შემდეგ ილია ჭავჭავაძე და ნიკო ნიკოლაძე თანამედროვეობაში ნამდვილ ციკლოპებად ჩნდებიან. განსაკუთრებით ილია ჭავჭავაძეს აქვს დიდი მწერლის ჰაეროსი, თავისი ენა და რაც ეფორო ასანიშნავია თავისი ახრი. მან დასავა მთელ ეპოქას თავისი შტამპი, მაგრამ ილია ჭავჭავაძეს თავისი სკოლა მაინც არ შეუქმნია. მომდევნო თაობა, რომელიც უმთავრესათ სემენარიელებისგან „შესდგებოდა ორათ გაიყო: ერთი იჩემებს ჭავჭავაძის მოწაფეობას — ეს ჯგუფი სრულიად ეიმეფია და სამართლიანათ გადავარდა ხსენებიდან — მეორე ჯგუფი სემენარიელებისა ჩადგა ოპოზიციაში და მიიღო სოციალ დემოკრატიული შეპარეულება.

ამ ჯგუფს მეტი გამძლეობა ახასიათებს და მეტი ისტორიაც აქვს.

საზოგადოთ ცნობილია, რომ მარქსიზმს არ მოუცია არც ერთი მწერალი. ნ. ბერდიაევები ადარებს მარქსს მის მოწაფეებს და ეკარის, რომ ასეთ ბრწყინვალე მწერალს ასეთი ესახო მოწაფეები ჩამორჩენ უკან. მარქსს სტილი, ანალიზი და ტემპერამენტი უმკერძენენ ევროპაში ეფიდელს მწერლის სახელს, რომელ მის მოწაფეზე შეიძლება ეს იოქვას? მეტია ლაპარაკი ქართველებზე!

ყველ ეს სილეები, ფხა და მასთანები ეკვალად გადაეცალ მწერლობაში. მხოლოდ ნოე ეორდანიას შერჩა ბოლომდი წერის ნებისყოფა, მაგრამ საერთო ნაკელი მისი თაობის მასაც ატყია. და მასაც ახასიათებს „ბუნდოვანი“ დოკტრინიორის კორსეტი.

თუ პირდაპირი მოწაფეები ილია ჭავჭავაძის ასეთი ეიმეფინი გამოდგენ, სამაგიეროთ მეტი ნიჭი ეტყობა მომდევნი თაობას, რომელიც მწერლობაში ილია ჭავჭავაძის ტრადიციებს იცავს გ. მაიაშვილი, აბრილ ჯორჯაძე და კიტა აბაშიძე—სამდაბო გამართლებაა ს. ფედერალისტების წარსულის. მათ ახასიათებენ: პრობლემის დაყენება, ორიგინალობა და ტემპერამენტი ტრიბუნების, მაშინ როცა ეროვნული შეგნება იყო გასაღვიძებელი.

ეკანასკნელ წლებში ქართული პრესა სრულ მოსპობისაკენ მიდის. ნოე ეორდანია და მისი ეოტაფი თუ ბეერათ წარაკოთხვის მეცოდნე ამბანაგები, რესპუბლიკის მოაყოფობას მოეკვეს სათავეში და თუ მწერლობას იკონებენ, მხოლოდ ბრძანების წერის დროს.

სოციალ დემოკრატიულ ორგანოებს სოფლის პროპაგანდისტები ჩაეფეგენ სათავეში და ეროი „ბანი“ იქამდისაც მივიდა რომ შეესაბარს დააწერინა გოგოლის „შემბლის წერილები“ ეს ესახო და ენა ბლე ანონიმები რეკვნიან ქართველ პრესასს და ზმამავენ მეთხველს დემაგოგიის პილპლეებით, მათ დებალირ ოფლეულ გამოეცემის ეროგორც „ხიდია“ ს დაეპატრონენ „ბენდის“ ხალხი თავისი ეარეგონით მენშევიკები ისე არიან გარეული სამეფო, რომ თავიანთ ხანდიხსან მარილა გმირულ ისტორიას აწერებენ მხოლოდ ეშმაკს: „ეშმაკის მთარეხ“ში და „სოლომონ ბერგიელიძე“ში ესევე ეშმაკი სდგას საქართველოს დეპეშათა საგენტოს სათავეში და გარეშემორტყმული ეკნი პრესის კონდოტიერებით.

ეურო სამარტვენონა კიდევ ფედერალისტების პრესსა, ჯორჯაძის, ზდანოვიჩის, და კიტა აბაშიძის სა.ეკდილის შედეგ რაც საუბედურო ერთ და ითავე დროს მოხდა ფედერალისტების პრესსა სრულ არარაობათ იქცა. ეოტა ეფორ ნიჭიერი ხალხი სოციალისტურ კოალიციის საშუალებით მენშევიკებს ეხმარებიან სახელმწიფოს აშენებაში და ხანდისხან დამფუძნებენ კრებაშიც ცდიან თავიანთი გრამოფონს - გაზეთი კი უსახოა, მოდენებელი და თავის მკითხველები სრულიათ ჩამოიშორა (ეკ ეხლა ეედო ლენინი და არ. ჯაჯანაშვილიც ძვირად სწერენ;) შეიძლება აქ პერსანალურ უნიკობაზეკ არ იყოს საქმე. მაგრამ ფედერალისტებმა დაკარგეს თავიანთი პოლიტიკური რეზონ - დეტრი და აკი ჰიუსმანსმა, რომელიც ასე ხეიმით მიიღეს პარტიულ ბიეროში ეარია ფედერალისტებს მენშევიკებს შეერთებოდენ რადგან მათ შორის არ არის განსხვავება-ეს სასიკვდილო განაჩენი სამდეო იქნა გამეორებული. წინათ ეს ეფინებოდათ „შეეერ ეარსკვლავებს“ სრანს ეს „ეარსკვლავი“ ძალიან მიბნელებელა.

შედარებით „საქართველოს“ ეტყობა მეტი ევროპიელობა, შეიძლება ითქვას ფრანგული მანერა წერის. ეს სა. „კედიას ხელია, მაგრამ ებლაც - იქაც - გახშირდენ ანონიმი მწერლები — ყოველ შემთხვევაში „საქარველო“ მიმავალს ეკუთვნის.

რუსულ ნაციონალისტურ პრესას, რომელმაც შეეკნა „კიკკასიური“ რუსული და რომელიც დიდხანს ვერ მოიშორებს ისტორიულს „Пресъ тезоблюстия интаегообразенъ“ მეთაურის დიციებს, ეკარგება ნაციონალური მნიშვნელობა, რადგან უსაკმოთ დარჩენილ რუსულ ნინოვნიკებს ორგანოთ აპირებს გადაკეკვას.

სხეა მიმართულებაზე და გაზეთებზე რაღა ითქვას:

გრ. ვეშაპელი ამბობს მწკეკე სტატეას; რომელსაც მოერეთ მოსკლის ავარზაურს იწვევს ხმა შეწყობილ ხალხში. გ. დიასამიძე გერონტი ქიკოძე და ზალეა ამირეჯიბი ჩამოშორდენ ყოველ ღლიერ პრესას.

ქართული პრესას დაეცემა იქამდისაც მივიდა, რომ თბილისში დაარსდა ეეერნალისტების კავშირი, რომლის საპჭოს თავმჯდომარეა ბეკეტეინი. წევრები: ლეონი და ლეკან ყიფიანი. კიდევ კარგი, რომ საქართველოს პრესტიჟს იცავენ ამ საპჭოში ორი ქართველი: არტემ ანნაზეროეი და ლელი ჯაფარიძე... მაგრამ ეკანასკნელი არც კი ესწრება კრებებს.

ასე ხდება ქართული პრესსის ნაციონალიზაცია და რენეესანსი.

ეარამ გაგელი

ბ ლ ო ვ ა

ჩემი ბავშის ხსოვნას

ეკანასკნელი გადაირბენს სიტყვის კამარა
და შემოადგენს ეცხო თვალებს ყეთილ მზერიანს
ეეეკრად ეტოვებ გარინდულებს ლეკსის ამარა
ალის პაოლოს ტიციანსა და ვალერიანს

მრეფე ლანდებად მენოსლება ჩემ გარს რაც არი
მძიმე ბარბაკოთ თე ვინგრეეთ მე და თბილისი
მოგონებაში აიშლება თბილი ნაცარი
სადაც შენ სდებმარ ჩემო ალლა შენ უტკბილესი

სილამაზისთვის მიწა დედა ალარ გეშეება
მაგრამ არ დედობს შენთვის იგი ავი დედალ
შენი სინორითი მკერდი მისი გადილეშება
რომ ეფრო მკაცრად მან ოგემოს მზის ნაღეერდალი

დამატრიალებს მაგნე ფიქრი ფოთლებგაშეეტილს
და სასისხლოოდ ეშეკრება ლოცვა ეეგეში
ხოლო მანღლებს მოამდურავი სანე ქაშეთის
და ამშინა არ შეეუბედე ნინოს უბეში

ბედის დატეხამ ბეერი გზები გადამატარა
ბევრო მაკაცოვან ერთიეულ ირის მაინც - მამეშვი
ეეერ ვეფულოვნობ ძველეეერად ჩემ პატარა
არ დაეიწყო - ძამა შენი ამ ცუდ ღამეში

გრიგოლ რობაქიძე

პოემა ჩემი რამოდენიმეთ გადარეეისა

თორმეტი წლიდან მე არ მაცლიდენ
ცხოვრებას დიდი ოჭროს ჩიტები...
მესროდა შვილებს ბეგემტი ფართო მეცლიდან
თორმეტი წლიდან მე ბრაზიან კაცს ვეეჩიდები.
ყოველ დღე - ბოდის სილარიბე...
დილეში---ბეერთი...
გადამიშენდ - ნ დღეს წითელი ჩემი ხარები,
დაობდა ზეცა, დაიფარა ბნელ ფაიეურით...
დაინგრა ტენი... დაეეზეტები
ეზიანნ-მიპორებს ღამე ჩაორეგეს;
ხანჯლიან შეადღეს ვერ ეიხედენ
ეეერ ეემეერი შადღის შადრევანს.
ახ! პოეზია... მეგობრობა... ჩემი სარდლობა..
ასარგაფონი... ოლოფენონი... ქალების თმები
ხმა ეამაღლეი და პლანტის ესამართლობა
და საზოგადოთ ავი სიტყეა: „ეროფსაც ეკვდები“.

ქარი მეორე

დამეთანხმეთ ამეგო წესი:
დღე მოკლესაეთ გადავიცალე
და პოეზია ეძერიფასესი
მე დამტირებს ყველაზე მალე.
მოაქეს სიკვდილებს ჩემთვის ცელები,
მაგრამ ზეთაოკში არა ვარ ეეერ ეტი:
არ მიმტებენ მე „ეანწყლები“
რემბო, ბოდლერი და დეზ—ესსენტი.
ღმერთმა სვიეე ვიდმოვიეელნა,
რადგანაც ხშირად მე ვარ მშიერი.
დედა მიტირებს მე ბაბილინა
და ჯიბრაელი მამა ძლიერი.
ქვეყნიერეება ადრე დავტოვე,
სულ ხედ-ეტია ერის ნეგეში.
მომეგებეთა ჩინეკაქე ნოე
საიერიში და დიდებაში.

ეპიტაფია

გაგიეკა.. მაშასადამე გადაიცალა
პოეტი პაოლო იაშვილი...
პოეზიისთვის ბეერი იწვალა
მაგრამ არ იყო მისთვის საშეელი.
როდესაც იყო სესტი, პატარა
მეთაოგნა ფოხრა: „ეიყე ვმირია“
ოცდა ოეი წელი მან გაატარა
და ოცდა ცხრაზე გადაირია.
იყოს, ეკედავი მისი სამარე
და აქ შეეესოს ამ ქვეყნის ნაკლი...
აქ ყოველს ცოლად მეფე თამარი
და მაყრად ყაენეს მეფე ირაკლი

პაოლო იაშვილი.

„მღვდელი და მალიარია“ კუბოზე.

გავა წლისთავი... ოქტომბერი ბნელ ოლარებით
ჩემში ატირებს მამაჩემის შაე ანაფორას,
უკანასკნელი ლექსი ჩავდე მე მონანგებით,
როდესაც გულზე უცხო ლვდლები ადგამენ გორას.
სიფლავეებშიაც ატირდება ძველი არია,
ძვირფასი მამა - გიეი ღვდელი და მალარია.

გავა წლისთავი მე არ ვიცი მერე ლექსი,
ულექსოთ ეტირი მოგონებას მე ყოველ ღამე.
ცოცია გული, ისე ცივი, ვით ქვა სალესი
შენი ეამების მე დამტოვე ერთი მოწამე.
შენ სადიდებლათ ავატიოე ძველი არია
ძვირფასი მამა — გიეი ღვდელი და მალარია.

იწვის ქალდეა... გვეფარება ცხელ ანაფორათ
ყველა ეეეტლების ატრიალდა ჩემში გრიგალი.
ოოგორც ყოველთვის თვით სიკვდილსაც შეეებით ორათ
და ჩემთან ირჩევის შენი ლანდი სხვისთვის მიმქრალი
დაატრიალებს ამ ქანანას ჩემი არია
ძვირფასი მამა—გიეი ღვდელი და მალარია.

ყველაზე სუსტი მე დამტოვე მაინც ბავშებში
ედამნო არის საქართველო მონომანისთვის
სამგლოვიარო მე არ ვიყავ მარტო ბავშებში
ვიცი ამდენსაც ვიტანჯები მარტო ამისთვის.
მაგრამ ჩემია მგლოვიარე ძველი არია.
ძვირფასი მამა — გიეი ღვდელი და მალარია

ძვირფასო მამა, ვით ყოველთვის მშვიდი
გახსოვდეს ქვეყანა, რომ დატოვე შვილი პოეტი
მეთასეეეერ „გადიხადე ოქ პანაშვიდი,
რომ დამიწყნარდეს მე ცხოვრება ბეეთ-მოეთი.
მე მხოლოდ შენთვის ავატიოე ძველი არია
ძვირფასი მამა - გიეი ღვდელი და მალარია.

ტიციან ტაბიძე

აპოკალიპსური გალლადა

3.

როცა სოფელს შოანთქავს ღამე. ჩასოველეს მთა და ველი.
როცა, თურმე, სუნთქავს შეწყვეტს ფიქრის საბერველი
და სიხმარი დაამენებს მიწა ზღაპრის კარაეს.
ეიღაც კაცი ამ დროს აწყობს საქმეს გულშემხარაეს.

როგორც ძალლი შემპარაეი, მიდის საფლავებთან
და ვით გველი არდვევს მიწას სამახსოვრო ქვებთან.

დას, როდესაც არა - მინდა საქმეს გაათავებს —
დაავროვებს ცაცხვის ძირში მკედრების დამბაჩარ თავებს.

გადაკაბამს, როგორც ჯირკვლს, ის სულწაწამედილი---,
გადაცვეთილ თავის ქალებს ფარჩაღილით გაწმენდილით.

ყოველ თავში გაგიეებით ურეკს ცოდვილ ხელსა —
საქმეს ჩადის ღვთისგან კრულსა და არ გასამხელსა.

არღვევს თავებს. არჩევს ტვინებს. ეძებს დამპალ ადგილს
წყალობს ღამით. ჭრება დილით. მას მზე ვეღარ ასწრებს.

ბარაბის. შემდეგ სხვაგან ეძებს. ასე ქვეყნით--ქვეყნად.
ნახეა კაცის დაწყეველილის გახდა დასაკვეხნად.

ასე დადის მოესვენრად ტვინის მარცვეველი
და არას დროს არ ისვენებს მისი მარცხის ხელი.

ამბობენ, რომ კაცი იგი ქვეყნის ბედსა სწყევს
მკედარი თავის საიდუმლოს ლენის გულზე სეროვს.

ნიკოლოზ მიწაშვილი

ბ ლ ო ვ ა

ჩემი ბავშის ხსოვნას

უკანასკნელი გადაირბენს სიტყვის კამარა
და შემოადგენს ეცხო თვალებს ყეთილ მზერიანს
ეეეკრად ეტოვებ გარინდულებს ლექსის ამარა
ალის პაოლოს ტიციანსა და ვალერიანს

მრეფე ლანდებად მენოსლება ჩემ გარს რაც არი
მძიმე ბარბაკოთ თე ვინგრეეთ მე და თბილისი
მოგონებაში აიშლება თბილი ნაცარი
სადაც შენ სდებმარ ჩემო ალლა შენ უტკბილესი

სილამაზისთვის მიწა დედა ალარ გეშეება
მაგრამ არ დედობს შენთვის იგი ავი დედალ
შენი სინორითი მკერდი მისი გადილეშება
რომ ეფრო მკაცრად მან ოგემოს მზის ნაღეერდალი

დამატრიალებს მაგნე ფიქრი ფოთლებგაშეეტილს
და სასისხლოოდ ეშეკრება ლოცვა ეეგეში
ხოლო მანღლებს მოამდურავი სანე ქაშეთის
და მეშინია არ შეეუბედე ნინოს უბეში

ბედის დატეხამ ბეერი გზები გადამატარა
ბევრო მაკაცოვან ერთიეულ ირის მაინც - მამეშვი
ეეერ ვეფულოვნობ ძველეეერად ჩემ პატარა
არ დაეიწყო - ძამა შენი ამ ცუდ ღამეში

გრიგოლ რობაქიძე

პოემა ჩემი რამოდენიმეთ გადარეეისა

თორმეტი წლიდან მე არ მაცლიდენ
ცხოვრებას დიდი ოჭროს ჩიტები...
მესროდა შვილებს ბეგემტი ფართო მეცლიდან
თორმეტი წლიდან მე ბრაზიან კაცს ვეეჩიდები.
ყოველ დღე - ბოდის სილარიბე...
დილეში---ბეერთი...
გადამიშენდ - ნ დღეს წითელი ჩემი ხარები,
დაობდა ზეცა, დაიფარა ბნელ ფაიეურით...
დაინგრა ტენი... დაეეზეტები
ეზიანნ-მიპორებს ღამე ჩაორეგეს;
ხანჯლიან შეადღეს ვერ ეიხედენ
ეეერ ეემეერი შადღის შადრევანს.
ახ! პოეზია... მეგობრობა... ჩემი სარდლობა..
ასარგაფონი... ოლოფენონი... ქალების თმები
ხმა ეამაღლეი და პლანტის ესამართლობა
და საზოგადოთ ავი სიტყეა: „ეროფსაც ეკვდები“.

ქარი მეორე

დამეთანხმეთ ამეგო წესი:
დღე მოკლესაეთ გადავიცალე
და პოეზია ეძერიფასესი
მე დამტირებს ყველაზე მალე.
მოაქეს სიკვდილებს ჩემთვის ცელები,
მაგრამ ზეთაოკში არა ვარ ეეერ ეტი:
არ მიმტებენ მე „ეანწყლები“
რემბო, ბოდლერი და დეზ—ესსენტი.
ღმერთმა სვიეე ვიდმოვიეელნა,
რადგანაც ხშირად მე ვარ მშიერი.
დედა მიტირებს მე ბაბილინა
და ჯიბრაელი მამა ძლიერი.
ქვეყნიერეება ადრე დავტოვე,
სულ ხედ-ეტია ერის ნეგეში.
მომეგებეთა ჩინეკაქე ნოე
საიერიში და დიდებაში.

ეპიტაფია

გაგიეკა.. მაშასადამე გადაიცალა
პოეტი პაოლო იაშვილი...
პოეზიისთვის ბეერი იწვალა
მაგრამ არ იყო მისთვის საშეელი.
როდესაც იყო სესტი, პატარა
მეთაოგნა ფოხრა: „ეიყე ვმირია“
ოცდა ოეი წელი მან გაატარა
და ოცდა ცხრაზე გადაირია.
იყოს, ეკედავი მისი სამარე
და აქ შეეესოს ამ ქვეყნის ნაკლი...
აქ ყოველს ცოლად მეფე თამარი
და მაყრად ყაენეს მეფე ირაკლი

პაოლო იაშვილი.

შემორტყმული ეცხო პრესის კონდოტიერებით.

ეურო სამარტვენონა კიდევ ფედერალისტების პრესსა, ჯორჯაძის, ზდანოვიჩის, და კიტა აბაშიძის სა.ეკდილის შედეგ რაც საუბედურო ერთ და ითავე დროს მოხდა ფედერალისტების პრესსა სრულ არარაობათ იქცა. ეოტა ეფორ ნიჭიერი ხალხი სოციალისტურ კოალიციის საშუალებით მენშევიკებს ეხმარებიან სახელმწიფოს აშენებაში და ხანდისხან დამფუძნებენ კრებაშიც ცდიან თავიანთი გრამოფონს - გაზეთი კი უსახოა, მოდენებელი და თავის მკითხველები სრულიათ ჩამოიშორა (ეკ ეხლა ეედო ლენინი და არ. ჯაჯანაშვილიც ძვირად სწერენ;) შეიძლება აქ პერსანალურ უნიკობაზეკ არ იყოს საქმე. მაგრამ ფედერალისტებმა დაკარგეს თავიანთი პოლიტიკური რეზონ - დეტრი და აკი ჰიუსმანსმა, რომელიც ასე ხეიმით მიიღეს პარტიულ ბიეროში ეარია ფედერალისტებს მენშევიკებს შეერთებოდენ რადგან მათ შორის არ არის განსხვავება-ეს სასიკვდილო განაჩენი სამდეო იქნა გამეორებული. წინათ ეს ეფინებოდათ „შეეერ ეარსკვლავებს“ სრანს ეს „ეარსკვლავი“ ძალიან მიბნელებელა.

შედარებით „საქართველოს“ ეტყობა მეტი ევროპიელობა, შეიძლება ითქვას ფრანგული მანერა წერის. ეს სა. „კედიას ხელია, მაგრამ ებლაც - იქაც - გახშირდენ ანონიმი მწერლები — ყოველ შემთხვევაში „საქარველო“ მიმავალს ეკუთვნის.

რუსულ ნაციონალისტურ პრესას, რომელმაც შეეკნა „კიკკასიური“ რუსული და რომელიც დიდხანს ვერ მოიშორებს ისტორიულს „Пресъ тезоблюстия интаегообразенъ“ მეთაურის დიციებს, ეკარგება ნაციონალური მნიშვნელობა, რადგან უსაკმოთ დარჩენილ რუსულ ნინოვნიკებს ორგანოთ აპირებს გადაკეკვას.

სხეა მიმართულებაზე და გაზეთებზე რაღა ითქვას:

გრ. ვეშაპელი ამბობს მწკეკე სტატეას; რომელსაც მოერეთ მოსკლის ავარზაურს იწვევს ხმა შეწყობილ ხალხში. გ. დიასამიძე გერონტი ქიკოძე და ზალეა ამირეჯიბი ჩამოშორდენ ყოველ ღლიერ პრესსას.

ქართული პრესას დაეცემა იქამდისაც მივიდა, რომ თბილისში დაარსდა ეეერნალისტების კავშირი, რომლის საპჭოს თავმჯდომარეა ბეკეტეინი. წევრები: ლეონი და ლეკან ყიფიანი. კიდევ კარგი, რომ საქართველოს პრესტიჟს იცავენ ამ საპჭოში ორი ქართველი: არტემ ანნაზეროეი და ლელი ჯაფარიძე... მაგრამ ეკანასკნელი არც კი ესწრება კრებებს.

ასე ხდება ქართული პრესსის ნაციონალიზაცია და რენეესანსი.

ეარამ გაგელი

ᲒᲠᲘᲒᲝᲚ ᲠᲝᲖᲐᲙᲘᲫᲘᲡ ᲡᲘᲢᲧᲕᲐ

(ევროპის სოციალისტურ დელეგაციას მწერალთა სახელით)

მადლობა სტუმრისა!

ჩვენი შეხვედრა არ არის შემთხვევით მოელენილი.

ორი ათასი წელი ქართველნი ბუნებით დაუდეგარნი გელოდებოდათ თქვენ: რჩელ შვილებს დასავლეთისას.

ჩვენ ვცხოვრობდით მცირე აზიის გახერებულს შუაგულში და ზზით მოთენთილნი ვგზნობდით ჩვენ მთელმარე ღმერთს გადერეულს ქვებში.

ჩვენში იყო ანთებული ხილვა ალმოსავლური.

მაგრამ ჩვენ ვერ გავუძელით ალმოსავლეთის დიდი შუადღის აგზოკო